

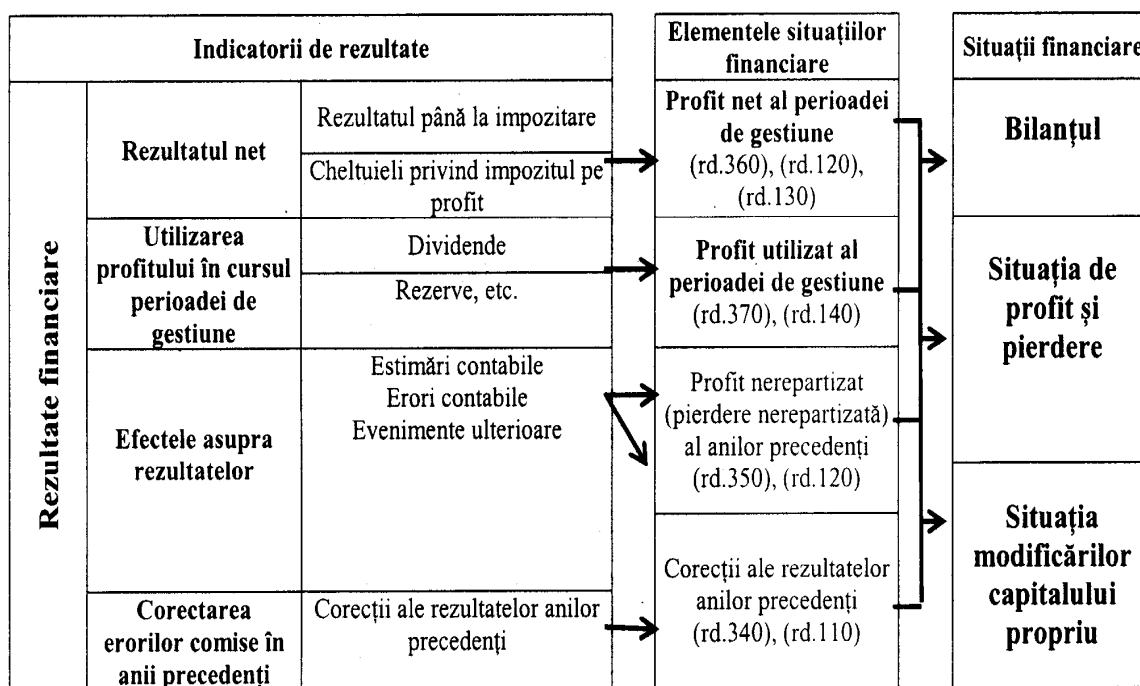
**ETAPELE DE FORMARE A INFORMAȚIEI PRIVIND REZULTATELE FINANCIARE
ÎN CADRUL ENTITĂȚILOR DE TELECOMUNICAȚII**

*Galina BĂDICU, drd., lect. sup., ASEM
Svetlana MIHAILA, dr. ec., lect. sup., ASEM*

Study on the accounting of financial results suggests the existence of log and actions for collecting information, actions that allow tracking, registration, verification and control of expenditure and revenue. The sequence of storage information and financial results within the telecommunications entities consists of studying the instructions, regulations, normative acts; preparation and processing of primary documents; organization of analytical and synthetic records;

the closing of the year of discharge. Providing in any period of accounting information relating to the financial results it generates useful information of financial management and accounting.

Informațiile contabile privind veniturile și cheltuielile la calcularea rezultatelor financiare sunt importante în procesul decizional, totodată, asigură certitudinea necesară pentru elaborarea de prognoze și direcții de dezvoltare. Furnizarea informațiilor contabile aferente rezultatelor financiare generează informații utile managementului financiar-contabil, în orice perioadă. Pe baza informațiilor conținute în conturile contabile, la nivelul fiecărei entități se elaborează situații financiare, ca sinteză a tuturor modificărilor de natură patrimonială și financiară regăsite la nivelul unei perioade de gestiune. Astfel, între informațiile acumulate privind rezultatele financiare în conturi se formează o interconexiune cu situațiile financiare. Această relație stabilește legături între indicatorii de rezultate și între elementele situațiilor financiare, care apar în rezultatul unor acțiuni de consemnare și culegere a informațiilor, precum și de calculare a indicatorilor. Astfel, legătura dintre situațiile financiare constă în prezentarea unuia și aceluiași element - profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune. Totodată, elementele bilanțului caracterizate prin rezultate pot fi afectate de unele estimări contabile, erori contabile, evenimente ulterioare. Interconexiunea informației privind rezultatele financiare ale entității cu indicatorii situațiilor financiare la momentul actual se prezintă în figura 1.

Figura 1. Interconexiunea informației privind rezultatele activității cu indicatorii situațiilor financiare

Sursa: elaborat de autori

Studiul privind contabilitatea rezultatelor financiare, denotă existența unor acțiuni de consemnare și de culegere a informațiilor, acțiuni ce permit urmărirea, înregistrarea, verificarea și controlul cheltuielilor și veniturilor. Cercetând consecutivitatea apariției și stocării informației privind rezultatele financiare în cadrul entităților de telecomunicații, autorii au constatat următoarele etape de formare (acumulare) a informației:

Prima etapă. Studiarea instrucțiunilor, regulamentelor, actelor normative privind contabilitatea cheltuielile, veniturile și rezultatele financiare. Investigarea ne permite să constatăm că, pentru derularea lucrărilor contabile aferente rezultatelor financiare este necesar de studiat și analizat totalitatea instrucțiunilor, regulamentelor, actelor normative aferente contabilității în

telecomunicații. Astfel, utilitatea și relevanța informațiilor privind rezultatele financiare în sectorul de telecomunicații depind de metodele de evidență și tratamentele contabile, stabilite în politicile contabile, de asemenea pot fi influențate de efectele politicilor contabile, modificărilor ale estimărilor contabile, erorilor și evenimentelor ulterioare. *Din aceste considerente, pentru a determina corect rezultatele financiare și a cunoaște modul de formare al acestora, este necesar de a elabora un compartiment în cadrul politicilor contabile în care să fie indicat, totalitatea principiilor de recunoaștere și constatare a veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor financiare. De asemenea, regulile și practicile specifice aplicate de entitate la ținerea contabilității rezultatelor financiare și întocmirea situațiilor financiare.* Astfel, problema dată, reiese din motive practice și din nevoia de a fixa circumstanțele în care se desfășoară anumite operațiuni care au impact asupra rezultatelor financiare. Menționăm acest fapt, deoarece operatorii de telecomunicații propun diverse servicii multipay. Pentru recunoașterea corectă a venitului este necesar după posibilitate de determinat venitul fiecărui component al pachetului de servicii. De asemenea este necesar de determinat care din componente pot fi evidențiate separat și care nu, deoarece pentru diferite componente ale pachetului, venitul se recunoaște de obicei în perioade diferite. Din aceste considerente autorii consideră că, variabilitatea serviciilor impune operatorii de a elabora individual structura serviciilor prestate, respectând criteriile specifice existente în telecomunicații, de a organiza evidența analitică a veniturilor și cheltuielilor, de a elabora un plan de tarifare corect justificat.

Etapa a doua. Întocmirea și prelucrarea documentelor primare aferente contabilității veniturilor și cheltuielilor. Veniturile și cheltuielile în sectorul de telecomunicații se contabilizează în baza facturilor (emise de către operatori și primite de la furnizori). Este de remarcat că o problemă a contabilității privind determinarea rezultatelor financiare în telecomunicații ține de recunoașterea cheltuielilor și veniturilor. Caracteristic este faptul că prestarea serviciilor are loc unui număr impunător de utilizatori, care din punct de vedere al înregistrării în contabilitate este imposibil de evidențiat și evaluat. Astfel, pentru facturarea abonaților serviciilor de telefonie fixă, mobilă și serviciilor Internet, precum și al realizării funcției de tarifare, de păstrare și arhivare a datelor se utilizează un sistem de Informare și Billing. Sistemul este un complex de facturare software-hardware care oferă acces, evidență și restricții în utilizarea serviciilor de telecomunicații. Funcțiile sistemului de Billing se grupează în trei compartimente: *servicii decontare, servicii informaționale și servicii financiare.* La primul compartiment se referă: constatarea consumului de servicii pe fiecare abonat, partener de afaceri (minute, secunde, unități SMS, Mbps, GB), evaluarea serviciilor, calcularea sumelor datorate de către abonați, emiterea facturii de plată, asigurarea livrării facturilor sau înștiințarea abonaților privind conturile de plată. *Serviciul de informații* are funcțiile de a asigura cu cele mai reale în timp informații despre abonați, despre produse și servicii, inclusiv taxele, restricțiile, combinațiile posibile de servicii, precum și configurare informațiilor despre sistemul de facturare ca un tot întreg. *Serviciul financiar* se caracterizează prin procesarea plăților, verificarea apariției și achitării creanțelor, prelucrarea datelor privind impozitarea.

Pentru ca operatorii de rețele de telefonie mobilă să poată furniza servicii în diferite rețele și în diferite țări, ei încheie *Acorduri de interconectare și Acorduri reciproce de roaming.*

Serviciile de interconectare sunt furnizate din apeluri și alte volume de trafic originate în rețele locale ale operatorilor de telefonie mobilă și ale altor operatori de telefonie fixă naționali, dar care utilizează o anumită rețea. În aceste condiții, entitatea separat nu poate presta serviciile, ea mai îndeplinește și anumite funcții operaționale la etapele specifice (servicii de acces, intrare, tranzit) a procesului tehnologic. Din acest punct de vedere, în contabilitate apare necesitatea evidenței serviciilor reciproce pentru serviciile livrate aferente resurselor utilizate de rețea și pentru traficul de date. **Fiecare operator măsoară propriul trafic de intrare (Incoming) și cel de ieșire (Outgoing) pentru fiecare serviciu în parte întocmind un Raport privind traficul măsurat. Rapoartele includ numărul real de minute, respectiv SMS, măsurat pentru traficul de intrare și cel de ieșire, precum și calculul sumelor ce urmează a fi facturate aferente lunii calendaristice expirate și detaliat pentru fiecare serviciu în parte. Acest trafic servește ca bază pentru reconcilierea datelor și facturarea serviciilor de interconectare.** Facturarea serviciilor de interconectare se efectuează după întocmirea *actului de verificare.* În unele cazuri pot să apară divergențe, însă marja de eroare constituie aproximativ 3%.

Serviciile de roaming sunt furnizate prin intermediul rețelei unui operator din țara vizitată, care va percepe un tarif furnizorului ale căror servicii le utilizează în țara de origine. Pentru schimbul de

informații aferente roaming-ului, operatorii utilizează anumite standarde internaționale de roaming. Particularitatea serviciilor de roaming internațional constă în aceea că, serviciile pot fi acordate atât abonaților operatorilor din RM în afară țării, cât și abonaților operatorilor internaționali pe teritoriul RM. Autorii au cercetat specificul serviciilor de roaming și au constatat că: *pentru acordarea acestora este necesar de acces la rețelele internaționale; serviciul trebuie activat; există anumite modalități de tarifare.*

Etapa a treia. Organizarea evidenței analitice și sintetice a cheltuielilor, veniturilor și rezultatelor financiare și întocmirea registrelor corespunzătoare. Investigațiile denotă că, utilizarea programelor performante de contabilitate permit organizarea evidenței analitice și sintetice a veniturilor și cheltuielilor, numai că problema constă în faptul că nu este posibil respectarea concordanței veniturilor cu cheltuielile. Dacă detalierea veniturilor pe tipuri de servicii și abonați este posibilă, atunci pentru cheltuieli după acest criteriu este imposibilă. Această nerespectare reiese din servicii diverse de interconectare, numărul foarte mare de abonați, care concomitent pot profita de mai multe servicii (telefonie, Internet, mesaje sau televiziune digitală, telefonie etc.), respectiv din complexitatea costurilor care se acumulează la nivelul elementelor de rețea, ulterior la nivelul rețelelor de acces și pe servicii în cadrul rețelelor.

În baza cercetărilor problemei enunțate s-a constatat următoarele tipuri de venituri aferente vânzărilor în telecomunicații:

- **Venituri din vânzarea mărfurilor**, se utilizează pentru evidența mărfurilor livrate, ca: *telefoane, Ipad-uri, laptop-uri, huse, accesorii Internet – WiFi, PVR.* Recunoașterea veniturilor are loc în momentul livrării mărfurilor (predarea dreptului de proprietate). În cazul în care telefonul este parte componentă a unui pachet de servicii, venitul se recunoaște în momentul vânzării pachetului.
- **Venituri din prestarea serviciilor abonaților**, se utilizează pentru evidența serviciilor prestate abonaților Postpaid și Prepaid în cazul telefoniei mobile, pentru evidența serviciilor de telefonie urbană și rurală, convorbiri naționale, interurbane și internaționale de plecare prestate abonaților în cazul telefoniei fixe, pentru serviciile de televiziune digitală și servicii Internet. Veniturile se determină în baza sistemului de billing privind volumul și tipul serviciilor pentru perioada curentă și a tarifelor stabilite luând în considerare reducerile conform politicii de marketing a entității. *În cazul abonamentelor TV și serviciilor Internet*, veniturile curente sunt recunoscute la finele fiecărei luni, indiferent de utilizarea canalelor TV sau rețelei, iar plata de abonament se percepe de la abonați anticipat. *În cazul abonamentelor telefonie fixă și mobilă*, veniturile curente sunt recunoscute în momentul efectuării apelurilor (se urmărește limita minutelor incluse în abonament), facturarea se face lunar, iar plata de abonament pentru luna curentă se recunoaște ca creanțe comerciale. Operatorii de telefonie oferă clienților săi posibilitate achiziționării cartele preplătite. În așa mod, ei pot utiliza rețeaua de telecomunicații în perioada dorită și doar pentru un timp prestabilit. Recunoașterea veniturilor din cartelele preplătite are loc în momentul utilizării de către clienți sau în cazul în care creditele expiră cu trafic neutilizat. În momentul procurării cartelelor preplătite operatorii recunosc avansuri.
- **Venituri din servicii de interconectare** sunt determinate din apeluri și alte volume de trafic originare în rețele locale ale operatorilor de telefonie mobilă și ale altor operatori de telefonie fixă naționali, dar care utilizează o anumită rețea. Operatorul plătește o parte din veniturile din apeluri încasate de la clienți, altor operatori locali de telefonie mobilă și fixă pentru apeluri și alte volume de trafic originare în rețeaua operatorului dar care folosesc rețeaua altor operatori locali de telefonie mobilă și fixă. Evidența analitică se ține pe tipuri de direcții: interconectări naționale, locale, internaționale, rețea fixă, rețea mobilă. *Veniturile din servicii de interconectare* se recunosc în momentul în care apelul este primit în rețeaua operatorului (și respectiv în rețeaua altor operatori).

În ceea ce privesc cheltuielile în domeniul telecomunicațiilor, ele se contabilizează conform naturii acestora în funcție de rețeaua de telecomunicații: materiale, retribuirea muncii, asigurări sociale și medicale, amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale, arenda turnurilor de emisie, antenelor, website, deservirea traficului, deservirea tehnică etc.

Etapa a patra. Lucrări de închidere a anului de gestiune și întocmirea situațiilor financiare. Pentru pregătirea situațiilor financiare veridice din punct de vedere contabil, înainte de întocmirea

acestora, entitățile trebuie să desfășoare o activitate amplă de pregătire, care constă în verificarea oportunității, plenitudinii și obiectivității datelor incluse în situațiile financiare. Procesul de determinare a rezultatelor financiare în telecomunicații este în concordanță cu lucrările contabile de închidere a perioadei de gestiune structurate astfel: *inventarierea generală a elementelor contabile, decontarea cheltuielilor și veniturilor anticipate aferente perioadei de gestiune, determinarea și reflectarea diferențelor de curs valutar aferente datoriilor, creanțelor și disponibilului valutar, întocmirea formulelor contabile de corectare, închiderea conturilor de cheltuieli și venituri.*

Din șirul lucrărilor contabile de închidere a perioadei de gestiune, rezultatele inventarierii patrimoniului pot afecta mărimea rezultatului financiar. Prin inventariere se stabilește situația reală a elementelor patrimoniale prin constatarea mărimii lor factice și evaluarea lor la valoarea contabilă. În mod concret, analizată prin prisma calculării rezultatului financiar, inventarierea patrimoniului generează operațiuni de regularizare care au ca obiectiv: *plusurile și minusurile constatate la inventariere, constituirea și reluarea rezervelor, delimitarea în timp a cheltuielilor și veniturilor.* Ca rezultat, diferențele depistate la inventariere se înregistrează în felul următor: *plusurile de bunuri și diferențele valorice în urma compensării lipsurilor cu plusuri se înregistrează la majorarea altor venituri operaționale; lipsurile de bunuri se trec la alte cheltuieli din activitatea operațională; prejudiciile legate de deteriorarea bunurilor, se încasează de la persoanele vinovate, în mărimea stabilită de legislația în vigoare; în cazul când nu sunt stabilite persoanele vinovate, pierderile legate de deteriorarea bunurilor se trec la cheltuielile perioadei.* Toate aceste operații determină înregistrări contabile care afectează conturile de venituri și cheltuieli, ulterior rezultatele financiare.

Bibliografie:

1. Contabilitatea întreprinderii. Coordonator Grigoroș L. Chișinău: Cartier, 2011. 508 p.
2. www.orange.md(accesat 25.03.2014)
3. www.moldtelecom.md(accesat 25.03.2014)
4. www.moldcell.md(accesat 25.03.2014)